

Επιστημονική Εργασία για τη διαχείριση των κρουσμά-των του ιού της γρίπης H1N1, κατά το διάστημα 2009-2010, στις στρατιωτικές μονάδες, παρουσίασε, με την ιδιότητα του Εφέδρου...

Ανθυπιάτρου, ο ιατρός και Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών ο Χρίστος Χ. Λιάπης MD, MSc, PhD, στο 26ο Ιατρικό Συνέδριο των Ενόπλων Δυνάμεων, που διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη. Η Ερευνητική Εργασία βασίστηκε σε υλικό που συνέλεξε, επεξεργάστηκε και διαχειρίστηκε επιχειρησιακά ο Δρ. Λιάπης στη διάρκεια της στρατιωτικής του θητείας, η οποία συνέπεσε με τα επιδημιολογικά κύματα της γρίπης H1N1, η οποία είχε απειλήσει την παγκόσμια κοινότητα, πριν από 7 χρόνια. Στην επιστημονική συζήτηση που ακολούθησε έδωσε ιδιαίτερο τόνο η παρέμβαση του Δρος Παναγιώτη Ευσταθίου, Ταξιάρχου (ΥΙ) ε.α. και πρώην Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας, ο οποίος είχε τον γενικό συντονισμό της αντιμετώπισης του ιού σε εθνικό επίπεδο.

Όπως υπογράμμισε κατά την ομιλία του, ο Δρ Λιάπης, "Ο στρατός, ως ένα κλειστό

σύστημα με αυστηρούς κανόνες λειτουργίας και καταγραφής δεδομένων, παρέμεινε μακριά από στρεβλώσεις στη διαχείριση των κρουσμάτων του H1N1. Προηγήθηκε της κοινωνίας και αποτέλεσε ένα αποτελεσματικό μοντέλο ανάλυσης των επιδημιολογικών και των υπολοίπων χαρακτηριστικών της πανδημίας, καθώς και μια υπόθεση προς μελέτη (case study) για τον τρόπο διαχείρισης της κρίσης αυτής. Οι ψύχραιμοι και ορθολογικοί χειρισμοί αποτελούν το κλειδί για την αντιμετώπιση των επιδημιολογικών κρίσεων, μακριά από βεβιασμένες υπεραντιδράσεις που ενσπείρουν τον πανικό, χωρίς όμως να χαλαρώνουν ούτε στιγμή τα αντανακλαστικά της επιδημιολογικής και διαγνωστικής μας εγρήγορσης και της κλινικής και διοικητικής μας αποτελεσματικότητας"

Π ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

"Η προσφορά Υπηρεσιών Υγείας σε επίπεδο Στρατιωτικής Μονάδας ως άσκηση της ιατρικής σε συνθήκες κρίσης. Το παράδειγμα της γρίπης A(H1N1)v".

Χρίστος Χ. Λιάπης(1), Εμμανουήλ Πατελάρος(2), Άγης Τερζίδης (3), Θεόφιλος Ρόζεμπεργκ (4)

Από τον Απρίλιο του 2009 έως τον Ιανουάριο του 2010, ολόκληρη η παγκόσμια κοινότητα έζησε κάτω από την απειλή μιας κατακλυσμιαίας έκρηξης λοιμώξεων προκαλούμένων από ένα νέο στέλεχος του ιού της γρίπης τύπου Α, το οποίο ονομάστηκε H1N1 2009. Αποσκοπώντας στον προσδιορισμό της συμμετοχής των στρατιωτικών μονάδων, σε ότι αφορά στα πεδία της ετοιμότητας, της επιτήρησης και των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας, μελετήσαμε τις εκρήξεις των ιογενών λοιμώξεων που παρατηρήθηκαν σε δύο στρατόπεδα των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων. Αυτές οι δύο εκρήξεις απείλησαν ένα Κέντρο Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων (Αύγουστος 2009 – Σεπτέμβριος 2009) και μία Παραγωγική Σχολή (Νοέμβριος 2009 – Δεκέμβριος 2009)

Στο Κέντρο Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων παρατηρήσαμε κορύφωση των περιστατικών που σχετίζονταν με παθήσεις του αναπνευστικού, κατά τις πρώτες ημέρες της κατάταξης. Μετά την εργαστηριακή επιβεβαίωση 5 περιστατικών ως κρουσμάτων της νέας γρίπης A(H1N1) σταματήσαμε την αποστολή διαγνωστικών δειγμάτων προς ταυτοποίηση, θεωρώντας πως πρόκειται περί συρροής κρουσμάτων και πως ο ιός κυκλοφορεί πλέον ευρέως ανάμεσα στους νεοσυλλέκτους. Το πληθυσμιακό δείγμα των νεοσυλλέκτων περιελάμβανε 615 άνδρες ηλικίας 18 έως 36 ετών, οι περισσότεροι εκ των οποίων ήταν εντελώς υγιείς. Κατά την χρονική στιγμή αυτή, η δραστηριότητα της γρίπης A(H1N1) στον γενικό πληθυσμό της Ελλάδας φαίνεται να κινείται σε χαμηλά επίπεδα. Ο συνολικός αριθμός των στρατιωτών που εμφάνισαν συμπτώματα λοιμώξεως του αναπνευστικού ανήλθε στους 46. Έλαβαν όλοι τους συμπτωματική θεραπεία και παρέμειναν απομονωμένοι για διάστημα τουλάχιστον 7 ημερών από την έναρξη

των συμπτωμάτων τους. Κανείς τους δεν εμφάνισε σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις. Οι μαθητές της Παραγωγικής Σχολής ήταν άνδρες και γυναίκες, ηλικίας 18 έως 27 ετών, όλοι τους χωρίς επιβαρυνμένο προγενέστερο ατομικό ιστορικό. Κατά τη χρονική στιγμή που το επιδημικό κύμα εμφανίστηκε εντός των τειχών της Σχολής, η δραστηριότητα της γρίπης A(H1N1) άγγιζε την κορύφωσή της στον γενικό πληθυσμό της χώρας. Βλέπουμε συνεπώς ότι η αύξηση των συμπτωμάτων γριπώδους συνδρομής ανάμεσα στους μαθητές της Παραγωγικής Σχολής συμπίπτει χρονικά με την σε εθνικό επίπεδο κλιμάκωση της γρίπης. 148 από τους 1080 μαθητές της Σχολής αναζήτησαν ιατρική βοήθεια αιτιώμενοι συμπτωματολογία που θα τους κατέτασε ως ύποπτα κρούσματα H1N1. 5 από αυτούς χρειάστηκαν τη συνδρομή νοσοκομειακής φροντίδας, ενώ απομονώσαμε 21 από αυτούς, με βάση τη σοβαρότητα της κλινικής τους εικόνας. Οι υπόλοιποι από τους ασθενείς, οι οποίοι εμφανίζαν ηπιότερη κλινική εικόνα γρίπης κρατήθηκαν σε καθεστώς ημι-απομόνωσης και έλαβαν οδηγίες για περιορισμό των επαφών τους με τους συναδέλφους τους. Μόνον τρεις από τους ασθενείς που διακομίσθηκαν στο Στρατιωτικό νοσοκομείο έλαβαν την εργαστηριακή επιβεβαίωση της νέας γρίπης. Και στις δύο περιπτώσεις των Μονάδων που μελετήσαμε, είχαμε να κάνουμε με ανεμβολίαστους πληθυσμούς, στους οποίους δεν χορηγήθηκε καθόλου αντιική προστασία ή θεραπεία. Παρόλα αυτά κατορθώσαμε να περιορίσουμε την ευρεία διάδοση της ασθένειας εντός των στρατοπέδων, διαχειριστήμακε επιτυχώς τα ζητήματα πανικού και ανησυχίας της κοινής γνώμης, διατηρώντας παράλληλα το αξιόμαχο των μονάδων. Καθώς η επίτευξη αυτών των στόχων κατέστη δυνατή χωρίς την εφαρμογή περιορισμών τύπου καραντίνας, χωρίς τη χορήγηση αντιικών και την εφαρμογή πολύπλοκων διαγνωστικών δοκιμασιών, για κάθε κλινικό ύποπτο κρούσμα της νόσου, μπορούμε να προτείνουμε ένα νέο μοντέλο διαχείρισης κρίσεων, το οποίο θα εγγυάται αποτελεσματικές αντιδράσεις απέναντι σε μελλοντικά επιδημικά κύματα που δύνανται να προκληθούν από τον ιό της νέας γρίπης εντός μικρών, νεαρής ηλικίας και υψηλού επιπέδου γενικής σωματικής υγείας πληθυσμιακών ομάδων.

(1) Ψυχίατρος, Έφεδρος Ανθυπολοχαγός (ΥΙ)

Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Νοσηλευτική Κλινική. Γενικό Ογκολογικό Νοσοκομείο Κηφισιάς "Άγιοι Ανάργυροι"

(2) Παθολόγος - Ηπατολόγος, Αντισυνταγματάρχης (ΥΙ). Δ/ση Υγειονομικού.

(3) Παιδίατρος. Ά Πανεπιστημιακή Χειρουργική Κλινική Λαϊκό. Νοσοκομείο.

(4) Αν. Καθηγητής Χειρουργικής. Ά Πανεπιστημιακή Χειρουργική Κλινική Λαϊκό. Νοσοκομείο. Πρόεδρος ΚΕΕΛΠΝΟ